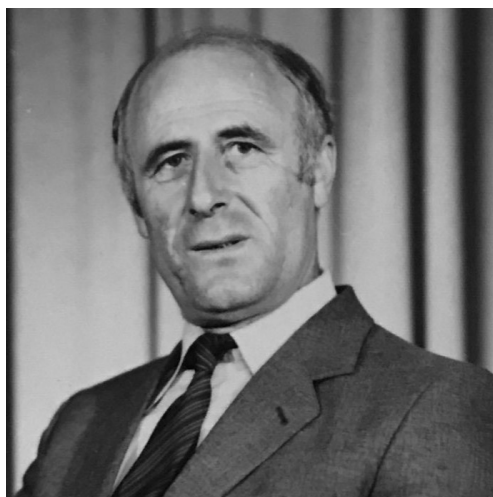

IN MEMORIAM

Profesor Shefki Sejdiu

(Pakashticë, 8. VI. 1936. – Prishtinë, 23. VII. 2023.)

U 87. godini života, 23. srpnja 2023., preminuo je profesor Sveučilišta u Prištini, predavač starofrancuskog jezika i književnosti i latinskog jezika te romanopisac, balkanolog i lingvist školovan prema najsuvremenijim metodama europske lingvistike.

Shefki Sejdiu rođen je 8. lipnja 1936. u Albonu, općina Besiana, Republika Kosovo. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, pro-gimnaziju u Besijani, gimnaziju u Prištini (1956.), romansku filologiju u Skoplju (1962.) i poslijediplomski studij – Opća lingvistika s posebnim osvrtom na romansku lingvistiku, u Zagrebu (1975.), gdje je također doktorirao s temom »Formalna i semantička podudaranja u denominacionim postupcima u fitonimiji romanskih jezika s albanskom i hrvatsko-srpskom fitonimijom« (1985).

Od 1972. bio je predavač, docent (1985.) i redoviti profesor (1991.) povijesti francuskog jezika sa starofrancuskim i latinskim na Odsjeku za fran-

cuski jezik i književnost (Filozofsko) filološkog fakulteta Sveučilišta u Prištini.

Kao gostujući profesor održao je predavanja na nekoliko znanstvenih institucija: na Sveučilištu u Sofiji (1987.) i na Sveučilištu u Velikom Trnovu, Bugarska (1987.), na Sveučilištu u Zagrebu (1990.), na Lingvističkom krugu u Zagrebu (1990.) i na Sveučilištu u Elbasanu (2000.). Radi istraživanja i produbljivanja teorijskih znanja više se je puta usavršavao na mnogim znanstvenim ustanovama Balkana i Europe: na Sveučilištu u Grenobleu (1985.); na Sveučilištu u Parizu (École des Hautes Etudes, Sorbonne III, IV) gdje je tijekom dvije sveučilišne godine (1971./72. i 1974./75.) pratio predavanja i lekcije iz Opće lingvistike (i aksiologije) Andréa Martineta, od indoeuropskog (hetitskog i italiskog) do M. Badera i Michela Lejeunea, od romanske lingvistike (starofrancuskog) do L. Wagnera i od semantike i logičke lingvistike do Bernarda Pottiera; na Institutu za lingvistiku i na Sveučilištu u Lisabonu (Portugal) istraživao je i proučavao problematiku iberoromanske lingvistike (1978/1979). Balkanistiku je usavršavao na Sveučilištu u Zagrebu, na institucijama u Bukureštu (1970., 1973., 1978., 1979., 1982.), u Sofiji (1987.) i u Londonu (1995.) gdje je istraživao područje antropologije i etimologije.

Umjesto filološke škole u Beogradu, koju će slijediti većina kosovskih albanologa, profesor Shefki Sejdiu u Zagrebu će slijediti smjer lingvistike, koja je bila na vrhuncu razvoja. Profesor Shefki Sejdiu u Zagrebu je studirao opću lingvistiku s posebnim osvrtom na rumunjsku lingvistiku, a unutar nje se od kraja 19. stoljeća razvijaju nove grane semantike: onomasiologija i semasiologija, koje će okruniti veliki etimolog našega vremena Wartburg.

Stoga je razumljivo zašto će u svojim studijama, ponekad monografskog karaktera, a ponekad novih istraživačkih poticaja, zaokružiti ona važna područja tadašnjih škola i znanja, dio kojih će biti učinjen i istraživanjem i rezultatima.

Profesor Shefki Sejdiu istraživao je zastupljenost albanskog leksika na balkanskom prostoru romanskog leksika, čime je produbio spoznaje o dimenziji romansko-albanskih jezičnih veza i mjestu albanskog leksika na balkanskom prostoru, čije je temelje udario zagrebački profesor Petar Skok.

Profesor Shefki Sejdiu prevodio je i prilagođavao tekstove na francuskom jeziku za osnovne i srednje škole i recenzirao latinske tekstove za srednje škole i fakultete; autor je i sedam radova iz domene onomaziologije. *Albanska fitonimija Kosova – predmet, podjela, etimologija*, Albanološ-

ki institut u Prištini, Priština, 1972.; *Albanski etnobotanički rječnik*, Priština 1984.; *Pitanja rimske i balkanske fitonimijske onomasiologije*, Priština, 1989.; *Sustavi, strukture, izvješća (etnolingvistika)*, Priština, 2002.; *Etimološki ogled*, Priština, 2002.; *(Iliro-arbroro) Albanci i njihov jezik u globalističkom svemiru*, Priština, 2016.; *Testovi i rasprave*, Priština, 2019., itd.

Sudjelovao je s referatima i predavanjima na desecima znanstvenih skupova održanih na Kosovu i u inozemstvu: Priština, Tirana, Zagreb, Sofija, Zare, Elbasan, V. Tërnovë, Donji Milanovac.

Profesor Sejdiu napisao je niz radova i studija iz područja lingvistike, a svoj je znanstveni profil izgradio kao onomaziolog i semasiolog.

Osim lingvistike, za komplicirane probleme profesor Shefki Sejdiu koristio se i elementima antropologije i logike, dok će s metodološkog aspekta ostati vjeran deduktivnoj metodi. Bio je istraživač rimske dijakronije u kojoj albanski zauzima mjesto koje mu pripada i komparativist na polju lingvistike, što je albanskoj školi nedostajalo.

Kao što se vidi, u njegovu se znanstvenom radu snažno ogleda njegova školska i studijska linija, a da ne govorimo o tome da je bio i ostao tipičan predstavnik tih euroameričkih zbivanja na polju lingvistike, u obrazovnim krugovima srž albanske lingvistike.

U suštini, kroz svoj znanstveni rad profesor Shefki Sejdiu će se susresti sa školom postratburgista (Corominas, Guiraud, Baldinger, Vinja i dr.).

Profesor Sejdiu proširio je znanje zagrebačke škole na Kosovu istraživanjima i studijama u nekim od europskih znanstvenih centara te je dao pregled koncepata i projekata koje su započeli istraživači poput Ogdena i Richardsa o semiotičkom trokutu, Bernarda Pottiera o komunikacijskom procesu, Alfreda Korzybska o nearistoteliskovom razmišljanju, Helmsleva o terminologiji itd. U svojim će studijama njihove formule i pojmove stavljati na kušnju, nadopunjavajući ih novim vrijednostima, ne samo materijalnim, nego i teorijskim i metodološkim.

Nema sumnje da je dio njegovih nastojanja da objasni svoje rezultate na Kosovu ponekad ostao neshvaćen, kao i brojne sheme, apstraktniji oblici prezentacije geometrijskog mišljenja, kojima nastoji što jasnije vizualno prikazati svoje istraživanje. Dokazi, sadržaj korpusa, jezične sinteze i konačno općenito relevantni i elastični rezultati, značajkom su njegova proučavanja u našim znanstvenim krugovima.

Bio je član Udruge sveučilišnih profesora za ljudska prava sa sjedištem u Cape Townu (1988.) i Udruge balkanskih studija i slavistike Rumunjske (1991.).

Da bi izgradio svoj rad, autor je dugo istraživao i proučavao romano-balkanske leksičke posuđenice i odnose na polju fitonimije kao i odnose romano-slavenskih i albanskih leksičkih posuđenica na području albanskog posebno. Donio je novu sintezu fitonomskih posuđenica u albanskom jeziku.

Objavljivao je u časopisima *Albanski tragovi* (IAP), *Međunarodni seminar za albanski jezik, književnost i kulturu* (Priština), *Studije* (ASHAK), *Folia Onomastica Croatica* (Zagreb), *Onomastika yugoslavica* (Zagreb), *Filologija* (Priština) i dr.

Begzad Baliu